

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПРАВА І ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

КАФЕДРА ПРАВОВИХ НАУК ТА ФІЛОСОФІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ

І ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

для студентів спеціальності 081 Право,

281 Публічне управління та адміністрування

(денна та заочна форми навчання)

Вінниця 2019

Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту курсових робіт /
Упорядники В.В. Кононенко, С.А. Лапшин, Т.І. Пилипенко. – Вінниця, 2019. – 22 с.

Упорядники:

Кононенко В.В. – доктор історичних наук, доцент кафедри правових наук та філософії.

Лапшин С.А. – кандидат історичних наук, доцент кафедри правових наук та філософії.

Пилипенко Т.І. – старший викладач кафедри правових наук та філософії.

Методичні рекомендації укладено відповідно до навчального плану для підготовки фахівців освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальностями 081 Право та 281 Публічне управління та адміністрування. Викладені рекомендації для студентів щодо написання, оформлення та захисту курсових робіт.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри правових наук та філософії Вінницького державного педагогічного університету ім.М.Коцюбинського (Протокол №___ від «___»_____ 2019 р.).

ЗМІСТ

Вступ	4
Структура курсової роботи	5
Оформлення курсової роботи	10
Академічна доброчесність. Оформлення посилань та цитування	12
Мова і стиль написання курсової роботи	14
Підготовка до захисту та його порядок	14
Критерії оцінювання курсової роботи	15
Додатки	17

1. Вступ

Курсова робота – це науково-дослідна або науково-практична робота, яка присвячена вивченню певного питання або певної теми навчальної дисципліни.

Курсова робота – індивідуальне завдання, яке передбачає закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання теоретичних курсів навчальних дисциплін і їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання, а також оволодіння навичками самостійної роботи.

Метою підготовки курсової роботи є:

- закріплення, узагальнення, систематизація, поглиблення та вдосконалення знань, отриманих у результаті вивчення відповідної навчальної дисципліни;

- вироблення творчого мислення, набуття вмінь самостійно працювати з літературними джерелами та нормативно-правовими актами, правильно аналізувати та узагальнювати матеріал;

- поглиблене вивчення літературних джерел – аналіз та узагальнення їхнього основного змісту, розширення обсягу знань за темою, співставлення різних точок зору на одні й ті ж питання;

- прищеплення навичок наукового дослідження, стимулювання до самостійного наукового пошуку.

Перед виконанням письмової роботи студент має уважно ознайомитися з тематикою робіт і рекомендованим планом, запропонованим кафедрою для її розкриття.

Обрання теми курсової роботи для здобувачів вищої освіти спеціальностей 081 Право та 281 Публічне управління та адміністрування денної та заочної форми навчання проводиться на кафедрі правових наук та філософії за погодженням з науковими керівниками.

Після обрання теми необхідно уважно вивчити методичні рекомендації щодо виконання курсової роботи, нормативний матеріал і джерела з питань обраної теми.

Курсову роботу студент виконує під час *самостійної роботи*. За результатами захисту курсової роботи студентові виставляється залік з диференційованою

оцінкою. Результати захисту курсової роботи оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «достатньо», «незадовільно», «неприйнятно»).

Курсові роботи студентів, які навчаються за кредитно-трансферною системою, оцінюються за **100-бальною шкалою**.

Якщо студент отримає оцінку «неприйнятно», він повинен виконати роботу за новою темою або переробити попередню роботу за(в) термін, що його встановлює деканат і кафедра факультету.

2. Структура курсової роботи

За структурою письмова робота складається з: титульного аркуша, змісту, переліку умовних позначень (при необхідності), вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (при необхідності).

2.1. Титульний аркуш письмової роботи повинен(має) складатися з таких реквізитів (*Додаток 1*):

- найменування міністерства (Міністерство освіти і науки України), назви вищого навчального закладу (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського) та назви кафедри (Кафедра правових наук та філософії);

- назва письмової роботи (Курсова робота);

- назва навчальної дисципліни, з якої виконується робота та назва теми;

- прізвище, ім'я та по батькові студента, номер навчальної групи та курсу, спеціальність;

- місце знаходження ВДПУ (Вінниця) і рік підготовки роботи.

Після титульного аркуша розташовується зміст та *перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів* (за необхідності):

2.2. Зміст письмової роботи, який містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів і пунктів, що мають заголовок, зокрема вступу, основної частини, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків (*Додаток 1*);

2.3. *Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів* (за необхідності), який розміщується перед вступом і складається з двох колонок: у лівій колонці за абеткою наводяться умовні позначення, скорочення тощо, у правій – їх детальна розшифровка. Якщо в роботі умовні позначення повторюються менше ніж тричі, перелік не складається, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

2.4. У вступі письмової роботи розкривається значення теми, сутність і стан розробки наукової проблеми (завдання), автори, які займалися дослідженням з обраної теми, її теоретична та практична значущість, актуальність на сучасному етапі, підстави і вихідні дані для розробки теми, рівень теоретичного дослідження, аналіз проблеми та попереднього досвіду її вивчення, здійснюється методологічне обґрунтування, зокрема:

- актуальність теми, яка розкривається шляхом аналізу та порівняння з відомими дослідженнями, присвяченими вибраній проблемі, визначенням необхідності та доцільності дослідження для розвитку відповідної галузі знань;

- мета і завдання дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- методи дослідження;
- структура роботи.

Мета роботи, як правило узгоджується з назвою курсової роботи і має чітко вказувати, що саме прагне вирішити автор. Мета пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення студентами проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування. Він відображає очікуваний від виконання позитивний ефект, який формулюється двоступенево: перша частина - у вигляді суспільної корисності; друга – у вигляді конкретної корисності, віднесеної до основного предмета дослідження.

Наявність поставленої мети дослідження дозволяє визначити завдання дослідження, які можуть включати такі складові:

- вирішення певних теоретичних питань, які входять до загальної проблеми дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вивчення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);
- всебічне вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, недоліків і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду; таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити дані, опубліковані в спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження;
- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення визначеної проблеми;
- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ (організацій).

Завдання ставляться у формі перерахування, починаючи зі слів, наприклад, «уточнити поняття ...», «дати визначення ...», «проаналізувати генезис ...», «виявити форми ...», «розробити типологію ...», «охарактеризувати засоби ...» та ін.

Формулювання дослідницьких завдань слід робити якомога ретельніше, оскільки опис їх розв'язання становитиме напрями дослідження, визначає зміст розділів курсової роботи. На основі розв'язання дослідницьких завдань формулюються основні висновки роботи.

Надалі визначають **об'єкт і предмет дослідження**.

При визначенні об'єкта, предмета і мети дослідження необхідно пам'ятати, що вони знаходяться у прямій залежності із темою курсової роботи, між ними є системні логічні зв'язки.

Об'єктом дослідження є вся сукупність зв'язків різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації. **Об'єкт** – це процес, явище або відносини, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення.

Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для

конкретного дослідження. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт.

Предмет – це те, що міститься в межах об'єкта.

Предмет визначає аспект розгляду, дає уявлення про зміст розгляду об'єкта дослідження, про те, які нові зв'язки, властивості, аспекти і функції об'єкта розкриваються. Іншими словами, якщо об'єктом виступає те, що досліджується, предметом – те, що в цьому об'єкті має наукове пояснення.

Науково обгрунтоване визначення об'єкта дослідження постає суттєвою, змістовною науковою акцією, зорієнтованою на виявлення місця і значення предмета дослідження в більш цілісному і широкому розумінні дослідження. Якщо об'єкт дослідження – це частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини як соціальної істоти (суб'єкта), то предмет дослідження є таким його елементом, який містить сукупність властивостей і зв'язків об'єкта, опосередкованих людиною (суб'єктом) у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. У об'єкті виділяється та його частина, котра є предметом дослідження. Предмет дослідження (правові норми, що регулюють відносини, обрані об'єктом вивчення) визначає тему курсової роботи.

Остаточне редагування вступної частини роботи доцільно виконувати на завершальній стадії дослідження, коли проблема, що досліджується постає перед автором у повному обсязі. Розміщується *Вступ* після *Змісту* курсової роботи на окремій сторінці. Загальний обсяг вступу – 1-2 сторінки.

2.5. *Основна частина* курсової роботи, як правило, складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Розділи (підрозділи, пункти, підпункти) роботи за своєю назвою, структурою, змістом повинні відповідати завданням дослідження поставленої проблеми. Основний розділ може містити підрозділи. Нумерація підрозділів оформлюється додаванням до номеру основного розділу номеру підрозділу. Не рекомендується використовувати багато вкладених заголовків. Рівень вкладеності не може перебільшувати 4. Назви розділів, підрозділів не можуть

співпадати між собою, а також не можуть співпадати з назвою курсової роботи. Кожний розділ починається з нової сторінки його назвою.

Під час роботи над основною частиною студент повинен зуміти дати аналіз проаналізованих праць, критично проаналізувати концепції авторів, відмітивши їх сильні та слабкі сторони. Особливу увагу слід звернути на питання, що не знайшли висвітлення у сучасній літературі чи були лише поставленими в працях дослідників. Якщо з даної проблеми існує декілька точок зору, то автор курсової роботи має коротко викласти кожен з них, дати їм критичну оцінку й обґрунтувати, чому він дотримується тієї чи іншої концепції, чи висунути та довести власну точку зору.

Доцільно викладення матеріалу окремого розділу підпорядковувати певній провідній ідеї (положенню, принципу). Кожен розділ роботи завершується формулюванням висновків, у яких узагальнено та стисло викладаються наведені у розділі наукові та практичні результати. При підготовці роботи необхідно звернути увагу і на таке питання, як поділ тексту на абзаци. Кожен абзац повинен містити в собі певну думку, висловлену однією чи кількома фразами або реченнями. При написанні курсової роботи повинні даватися посилання на матеріал з проаналізованих джерел, які наводяться в роботі. Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в роботі. Узагальнені числові дані, які можуть концентруватися в таблицях, діаграмах, графіках, схемах, необхідно наводити точно та аргументовано, з посиланням на відповідні джерела чи власні обчислення. Загальний обсяг основної частини – 20-25 сторінок.

2.6. У висновках письмової роботи описуються найбільш важливі наукові та практичні результати роботи, зокрема, формулювання наукової проблеми (завдання), методи її дослідження, значення для науки і практики, рекомендації щодо практичного використання результатів для вдосконалення наукового знання та практики, обґрунтування їх достовірності тощо. Кількість висновків отриманих по курсовій роботі мають максимально відповідати кількості поставлених завдань вступі. Загальний обсяг висновків – 1-2 сторінки.

2.7. *Список використаних джерел* (15-20 джерел) розміщується після основного тексту роботи в порядку згадування джерел у тексті за їх наскрізною нумерацією. Список оформлюють відповідно до ДСТУ 8302:2015. **«Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».** (Приклади оформлення літератури за стандартом дивись тут: <http://aphd.ua/pryklady-oformlennia-bibliohrafichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/>). Джерела в списку використаних джерел вказуються мовою оригіналу та оформлюються відповідно до встановлених вимог.

2.8. У *додатках* розміщують допоміжний матеріал, необхідний для повноти розкриття теми курсової роботи: статистичні дані, результати аналізу літератури, проекти нормативно-правових актів, описання приватних методик та результатів дослідження, ілюстрації допоміжного характеру тощо.

3. Оформлення курсової роботи

- ✓ Листи, на яких пишеться курсова робота, мають бути формату А4. Поля: ліворуч – 20 мм, зверху і знизу – 20 мм, праворуч – 10 мм.
- ✓ Шрифт 14 пт, Times New Roman, міжрядковий інтервал – 1,5.
- ✓ Текст курсової роботи вирівнюють по ширині, заголовки вирівнюють по центру.
- ✓ *Зміст, Вступ, Основну частину, Висновки, Список використаних джерел* курсової роботи починають з нової сторінки.
- ✓ Підрозділи в розділах курсової роботи відокремлюють 2 пропусками.
- ✓ Сторінки курсової роботи нумерують арабськими цифрами, включаючи титульний лист і додатки, проставляючи номер праворуч зверху або знизу. Номер сторінки на титульному листі не вказують.
- ✓ Надруковану курсову роботу розміщують в папці (швидкозшивач).

Структурні елементи курсової роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАННИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не мають порядкового номера. Їх назви є заголовками цих структурних елементів. Кожний розділ повинен мати назву.

Заголовки усіх вищевказаних структурних частин роботи і найменування розділів розташовують посередині рядка, виконують великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи. Над назвами розділів посередині рядка великими літерами треба вказати слово «РОЗДІЛ» і номер відповідного розділу. Переносити частини слів у заголовках указаних структурних елементів, назвах розділів не дозволяється. Кожну із вказаних структурних частин, у тому числі й кожний розділ роботи, починають з нової сторінки.

Заголовки підрозділів, а також пунктів, якщо вони є, слід починати з абзацного відступу (після цифр відповідного порядкового номера), виконувати малими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці

Відстань між заголовком і наступним чи попереднім текстом має становити за комп'ютерного способу два вільних рядки. Відстань між рядками заголовка має бути такою самою, як у тексті.

Після назви підрозділу, пункту в нижній частині сторінки має бути щонайменше два рядки тексту.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів

Сторінки курсової роботи варто нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без знака № та крапки в кінці. Висота цифр нумерації має бути меншою за висоту літер і цифр тексту курсової роботи.

Розділи, підрозділи, пункти та підпункти слід нумерувати арабськими цифрами.

Цифру, що вказує на порядковий номер розділу, ставлять після слова «РОЗДІЛ», наприклад, «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2» тощо.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається із номера розділу та порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу також має стояти крапка, наприклад «1.2.» (другий підрозділ першого розділу), «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), т.ін. Потім у тому самому рядку наводять назву підрозділу.

Пункти мають порядкову нумерацію в межах кожного розділу та підрозділу. Номер пункту складається із номерів розділу, підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. У кінці номера пункту також ставлять крапку, наприклад, «1.2.1.» (перший пункт другого підрозділу першого розділу), «1.2.2.» (другий пункт другого підрозділу першого розділу) тощо.

Підпункти мають порядкову нумерацію в межах кожного пункту. Номер підпункту складається із номерів розділу, підрозділу, пункту та порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою. У кінці номера підпункту також ставлять крапку, наприклад «1.2.1.1.» (перший підпункт першого пункту другого підрозділу першого розділу), «1.2.1.2.» (другий підпункт першого пункту другого підрозділу першого розділу) і т.п. Потім у тому ж рядку наводять назву підпункту.

4. Академічна доброчесність. Оформлення посилань та цитування

При виконанні курсової роботи студенти керуються принципами академічної доброчесності. Плагіат, списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань є неприйнятним.

Привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора вважається плагіатом та суперечить відповідним нормам Цивільного кодексу України, а також Законом України, які охороняють особисті немайнові та майнові права суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Курсова робота, в якій буде виявлено ознаки плагіату знімається з розгляду, а її авторіві виставляється оцінка «незадовільно». Студент має виконати нову курсову роботу з іншої теми.

Дотримуючись принципу академічної доброчесності автор курсової роботи зобов'язаний дотримуватися правил посилання та цитування.

Цитата – невеликий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору. Використовується іншою особою у своїй праці з обов'язковим посиланням на автора і джерело цитування з метою підтвердити чи

розширити власне твердження «або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Науковий етикет вимагає точного відтворення цитованого тексту, без найменшого спотворення змісту джерела.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Допускається пропуск слів, речень, абзаців за умови, якщо це не спотворює авторського тексту; такі пропуски позначаються трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед вилученим текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело (наприклад, [15, с. 23] або [19, с. 20-21], де 15 (19) – порядковий номер джерела у списку використаних джерел, а 23 (20-21) – номер сторінки (чи сторінок), на яких вміщено саме ту інформацію, на яку робиться посилання);

ПЕРЕФРАЗОВУВАННЯ (переказування), як правило, становить матеріал для більшої частини тексту курсової роботи. Це означає, що вже на етапі нотаток студент починає писати текст своєї праці. Слід прагнути передати думку автора як найближче до оригіналу з використанням власної лексики. Для уникнення плагіату слід дотримуватись таких підходів: виділити основні ідеї, змінити структуру речень, використовувати синоніми або слова з подібним значенням, змінювати форми слів. При цьому наприкінці речень обов'язково мають бути посилання (наприклад, [9, с. 3] або [11, с. 25-30], де 9 (11) – порядковий номер джерела у списку використаних джерел, а 3 (25-30) – номер сторінки (чи сторінок), на яких вміщено саме ту інформацію, на яку робиться посилання).

Узагальнення дозволяє одним реченням передати зміст цілого розділу або цілої авторської праці (наприклад, [9] або [11], [12], де 9 (11), (12) – порядковий номер джерела у списку використаних джерел.

5. Мова і стиль написання курсової роботи

При виконанні курсової роботи має використовуватися науковий стиль написання. Науковий стиль – це функціональний різновид літературної мови, що використовується з пізнавально-інформативною метою в галузі науки та освіти. Він орієнтований, по-перше, на книжкову лексику; по-друге, на логічний виклад інформації; по-третє, на застосування класифікаційного підходу до опису наукових об'єктів, гіпотез, теоретичних основ; по-четверте, на використання абстрактних понять, формулювання дефініцій (визначень), правил.

Одним із неписаних правил є, коли автор наукової роботи використовує форму викладу від третьої особи, наприклад: «Автор вважає...», або невизначено-особисті речення.

Культура наукової мови визначається такими якісними характеристиками, як точність, ясність і стислість. Точність є умовою, що забезпечує наукову і практичну цінність інформації, яка використовується в тексті курсової роботи.

При написанні роботи важливо об'єднати накопичену інформацію у взаємопов'язаний текст. Для цього можна використовувати різнобічні речові кліше як засоби зв'язку між реченнями. Наприклад, «таким чином...», «наведені дані свідчать...», «відповідно до Закону України «Про авторське право та суміжні права»...».

6. Підготовка до захисту та його порядок

Захист курсової роботи проходить на кафедрі правових наук та філософії. Дата захисту курсової роботи призначається з урахуванням графіка навчального процесу.

За два тижні до захисту курсова робота повинна бути представлена і зареєстрована лаборантом кафедри правових наук та філософії.

Захист курсової роботи складається із: усного виступу студента, виступу наукового керівника, відповідей студента. Захист проходить за такою процедурою:

- виступ студента (5-7 хвилин), під час якого він викладає мотиви вибору теми, її актуальність, мету роботи, її основний зміст, загальні висновки;
- відповіді студентом на питання керівника, інших присутніх на захисті осіб;
- виступ інших осіб, що побажали висловитися по суті питання;
- прикінцеве слово студента, в якому він висловлює свою думку щодо зауважень, які були зроблені.

7. Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінювання курсової роботи відбувається з урахуванням балів за текст підготовленої роботи (**до 80 балів**) та публічного захисту (**до 20 балів**).

Науковий керівник оцінює курсову роботу з урахуванням наступних критеріїв:

- відповідність змісту курсової роботи обраній темі;
- ґрунтовність, логічність, досягнення поставленої мети і розв'язання зазначених завдань;
- повнота і критичність літератури з проблеми дослідження;
- успішність виконання роботи, рівень аналізу зібраного матеріалу;
- літературне й технічне оформлення роботи, його акуратність;
- вчасність подання роботи на кафедру (не пізніше ніж за два тижні до захисту на кафедрі).

Комісія з захисту курсової роботи на публічному захисті враховує як рівень представленої роботи, так й компетентність студента, продемонстровану під час виступу.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за наступною національною шкалою та шкалою ECTS.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
90-100	A	відмінно

80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	неприйнятно

ДОДАТКИ*Додаток 1**Титульний аркуш***МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ****ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО****ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ЕТНОЛОГІЇ І ПРАВА****КАФЕДРА ПРАВОВИХ НАУК ТА ФІЛОСОФІЇ****КУРСОВА РОБОТА**з історії держави і права зарубіжних країн
на тему:**«Салічна правда як джерело ранньофеодального права»**Студента (ки) _____ курсу, _____ групи
Спеціальності _____
(081 Право або 281 Публічне управління та адміністрування)_____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник: науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____
Підпис (_____)
Прізвище та ініціали_____
Підпис (_____)
Прізвище та ініціали

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Джерела права у франкській державі	4
РОЗДІЛ 2. Галузі права за Салічною Правдою	12
2.1 Майнові відносини	12
2.2. Договірні відносини	14
2.3. Шлюбно-сімейні відносини	16
2.4. Злочини та покарання	18
РОЗДІЛ 3. Судовий процес за Салічною правдою	20
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТКИ	29

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грушевський М. Історія України-Русі. Редкол.: П. С. Сохань (голова) та ін. Київ : Наукова думка, 1991–1998. т. V. 687 с.
2. Захарченко П.П., Кузьминець О.В. Історія держави та права України. Київ : Університет «Україна», 2005. С. 52–53.
3. Городельський привілей (1413 р.) URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/875/17/> (дата звернення 30.07.2018).
4. Русина О. В. Україна під Литвою і татарами. Київ : Альтернативи, 1998. 320 с.
5. Яковенко Н. М. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Київ : Критика, 2006. 584 с.
6. Цебенко А. Православна церква в контексті державно-церковних процесів у Великому князівстві Литовському, Руському та Жемайтійському (1408–1448). Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. Львів. 2016. Вип. 17. С. 47–60.
7. Крумаленко М. В. Правовий статус етнорелігійних груп на українських землях Великого Князівства Литовського у XIV-XVI ст. Одеса : Юридична література, 2008. 241 с.
8. Архив Юго-Западной России. Киев : Тип. Имп. ун-та, 1904. Ч.1. Т.10. 967 с. док. № 152.
9. Вішнеўскі А. Ф., Юхо А. Я. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі ў дакументах і матэрыялах (са старажытных гадоў да нашых дзен). Мінск : АН БССР, 1998. С. 43–46.
10. Жалувана грамота короля Казимира URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/877/17/> (дата звернення 30.07.2018).

11. Вовк О. Й. Жалувана грамота Казимира IV 1457 р. – перший загальноземський законодавчий збірник Литовсько-Руської держави. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 8. С. 71–80.
12. Шчарбакоў В. К., Кернажыцкі К.І., Даўгяла Д.І. Гісторыя Беларусі ў дакументах і матэрыялах (IX-XVIII ст.) Менск : АН БССР, 1936. С. 220–225.
13. Полехов С. В. Наследники Витовта. Династическая война в Великом Княжестве Литовском в 30-е годы XV века. Москва : Индрик, 2015. 709 с.
14. Андрухів І., Кам'янський П. Історія релігійного життя в Галичині та Прикарпатті: історико-правовий аналіз. Івано-Франківськ : Нова зоря, 2006. 362 с.
15. Крумаленко М.В. Правове становище населення на українських землях у XIV – XVI ст.ст. : детермінація релігійною політикою держави : Автореферат дис... к.ю.н. Одеса, 2007. 19 с.
16. Ясинский М. Уставныя земскія грамоты Литовско-Русскаго государства. Київ: В университетской типографии, 1889. 207 с.
17. Сигизмунд Герберштейн. Записки о Московии. URL: <http://www.vostlit.info/Texts/rus8/Gerberstein/frameset1.htm> (дата звернення 01.08.2018).
18. Литвин В. М. Історія України. Київ : Наукова думка, 2010. 991 с. 19. Віленський привілей URL: http://litopys.org.ua/statut2/st1566_01.htm (дата звернення 01.08.2018).
20. Довнар Т.И. Выдающийся европейский памятник XVI ст. Минск : БГУ, 2013. 10 с.

Рецензія

на курсову роботу студента (ки) _____

_____ (Прізвище, ім'я, по-батькові)

з _____

_____ (навчальна дисципліна)

на тему _____

Відповідність змісту курсової роботи обраній темі (максимальний бал – 10) _____

Грунтовність, логічність, досягнення поставленої мети і розв'язання зазначених завдань (максимальний бал – 20) _____

Повнота і критичність літератури з проблеми дослідження (максимальний бал – 10) _____

Успішність виконання роботи, рівень аналізу зібраного матеріалу (максимальний бал – 20) _____

Літературне й технічне оформлення роботи, його акуратність (максимальний бал – 10) _____

Своєчасність подання роботи на кафедру (максимальний бал – 10) _____

Загальна сума балів до захисту (максимальна – 80 балів) _____

Науковий керівник _____ (_____)
Підпис Прізвище, ініціали

_____
Дата